

COÖPERATIEVE WERKVORMEN (IN DE AUTONOME FASE)

 Leer doelen	<p>Een klasgroep in de autonome fase is in staat om zelfstandig samen te werken. Omdat ze elkaar beter kennen, maken ze gebruik van elkaars kwaliteiten. Het kan in deze fase interessant zijn om leerlingen bewust te maken van de rol die ze innemen in een groep en laten ondervinden hoe een nieuwe rol voelt.</p>
 Tip	<p>Schotel de leerlingen complexere opdrachten voor waarbij de groep zelfstandigheid nodig heeft: geef hen de kans om de opdracht of uitdaging mee vorm te geven. Laat leerlingen zelf groepen samenstellen op basis van enkele criteria. Geef meer verantwoordelijkheid, differentieer nog meer in rollen en daag leerlingen uit om eens een andere rol op te nemen die hen misschien ook kan liggen. Zoek naar mogelijkheden waarbij leerlingen persoonlijke- of groepsdoelen kunnen integreren in de opdracht of oefening.</p> <p>Als leerkracht ben je in de autonome fase een coach, er is veel veiligheid om in de groep allerlei zaken te bespreken. Je kan hen bijvoorbeeld zelfstandig of in groep aan de slag laten gaan met de oefeningen veerkrachtig omgaan met stress. De leerlingen voelen zich vrij om te praten/discussiëren over eigen waarden, wereldbeeld, beweegredenen.</p>
 Oefening	<ul style="list-style-type: none"> • De coöperatieve werkvormen van Kagan en anderen kan je ook in deze fase toepassen. Zie de fiche coöperatieve werkvormen in de oriëntatie- en invloedsfase. • Zorg voor complexe opdrachten, waarin veel verschillende rollen nodig zijn. Enkele voorbeelden: een mini-onderneming opstarten, mee een sportdag helpen organiseren, een ontbijt of picknick voor de klas organiseren, een (zelfgemaakte) leerlingen enquête omzetten in diagrammen, voorleesproject in de lagere school,... Laat leerlingen hiervoor doelen opstellen en feedback geven aan elkaar. Deze feedback kan zowel gaan over de inhoudelijke uitvoering als over de samenwerking. • Meestal nemen leerlingen steeds dezelfde rol in in een groep. Hulpmiddelen om die bespreekbaar te maken: <ul style="list-style-type: none"> ○ de Belbin-test, individueel af te nemen en te bespreken; ○ de metafoor, waarbij de groep met een gebruiksvoorwerp vergeleken wordt. Bijvoorbeeld: <i>als onze groep een voertuig was, dan was het een ... omdat...</i> Daarna zoekt de groep voor elk groepslid een onderdeel van het voertuig. Bijvoorbeeld: <i>Jij bent het stuur, omdat jij vaak de leiding neemt. Jij bent de brooddoos in het handschoenkastje, je zorgt ervoor dat we</i>

	<p><i>niets tekort komen.</i> Geef hier ook aandacht aan de inzichten rond feedback geven.</p> <ul style="list-style-type: none">○ laat leerlingen oefenen om een andere rol aan te nemen waardoor ze uitgedaagd worden. Bijvoorbeeld: <i>Ik ben niet zo goed in administratie, maar ik zal de betalingen van de verkoop van kerstkaarten samen met leerling X op mij nemen.</i> Nadien geven leerlingen dan opnieuw feedback aan elkaar over deze nieuwe rol. <ul style="list-style-type: none">• Een goede klasgroep met veel initiatief kan op school veel verwezenlijken. Bekijk op welke manier de ideeën van deze groep de hele school kan dienen.<ul style="list-style-type: none">○ Misschien kunnen ze hun ideeën samen met de leerlingenraad van de school verwezenlijken?○ Misschien kunnen ze een luisterend oor bieden aan medeleerlingen? Bekijk het voorbeeld van de 'De Ears' in Sint Jozef Borsbeek of de uitgewerkte ideeën van de conflixers via de Vlaamse Scholierenkoepel
--	--